

Riksdagens svar RSv 242/2016 rd – RP 232/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen och av 6 och 8 § i lagen om underhållsstöd samt till vissa lagändringar som har samband med en ändring av äktenskapslagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen och av 6 och 8 § i lagen om underhållsstöd samt till vissa lagändringar som har samband med en ändring av äktenskapslagen (RP 232/2016 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 40/2016 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen utifrån utredningsarbetet i social- och hälsovårdsministeriet fortsätter att utveckla familjeledigheterna för olika typer av familjer och den tillhörande lagstiftningen för att varierande livssituationer i familjerna ska kunna beaktas på lika villkor.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av 1 och 9 kap. i sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 9 kap. 16 och 17 §,
sådana de lyder, 9 kap. 16 § i lag 1342/2006 och 9 kap. 17 § i lag 678/2014,
ändras 1 kap. 4 § 1 punkten samt 9 kap. 1 § 2 och 3 mom., 7 § 1 mom., 8 § 1 mom., 10 § 1 mom., 11 § och 13 § 3 mom.,
av dem 9 kap. 1 § 2 och 3 mom., 11 § och 13 § 3 mom. sådana de lyder i lag 678/2014 samt 7 § 1 mom. och 10 § 1 mom. sådana de lyder i lag 903/2012, samt
fogas till 9 kap. 6 § ett nytt 2 mom., till 8 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 437/2010 och 678/2014, ett nytt 2 mom., i stället för det 2 mom. som upphävs genom lag 678/2014, till 10 §,

Riksdagens svar RSv 242/2016 rd

sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 903/2012 och 678/2014, ett nytt 4 mom. och till 9 kap. en ny 12 a § som följer:

1 kap.

Lagens syfte och tillämpningsområde

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *familjemedlem* den försäkrades make och den försäkrades eller makens barn under 18 år; med makar jämställs två personer som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden,

9 kap.

Föräldradagpenningar

1 §

Rätt till föräldradagpenning

Bestämmelserna om föräldradagpenning tillämpas på en far eller en annan försäkrad som är gift med barnets mor och inte lever åtskild från henne på grund av söndring i äktenskapet. Bestämmelserna om föräldradagpenning tillämpas dessutom på en försäkrad som fortlöpande lever tillsammans med barnets mor i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden, dock inte på en försäkrad som fortlöpande lever tillsammans med en adoptivförälder i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden. Bestämmelser om föräldradagpenning för en adoptivförälder och dennes make finns i 11, 12 och 12 a §.

Vad som i denna lag föreskrivs om en far tillämpas också på en försäkrad som med stöd av 2 mom. omfattas av bestämmelserna om föräldradagpenning. Om barnet har en biologisk mor och en adoptivmor som är eller har varit gifta med varandra, avses med barnets mor i denna lag barnets biologiska mor.

Riksdagens svar RSv 242/2016 rd

6 §

Faderskapspenning

När fadern ansvarar för vården av barnet har han med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 § 2 mom. rätt till faderskapspenning, även om modern och fadern inte lever i gemensamt hushåll i äktenskap eller under äktenskapsliknande förhållanden.

7 §

Faderskapspenningsperiod

Faderskapspenning betalas sammanlagt för högst 54 vardagar, dock så att den under moderskaps- och föräldrapenningsperioden betalas för högst 18 vardagar sammanlagt. Betalningen av faderskapspenning under moderskaps- och föräldrapenningsperioden kan uppdelas på högst fyra avsnitt. Betalningen av faderskapspenning utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden kan uppdelas på högst två avsnitt. Rätten till faderskapspenning gäller tills barnet fyller två år eller det har gått två år sedan adoptivbarnet togs i vård.

8 §

Föräldrapenning

Enligt överenskommelse mellan föräldrarna har barnets mor eller far rätt till föräldrapenning. Om modern inte deltar i vården av barnet har fadern när han ansvarar för vården av barnet, med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 § 2 mom., rätt till föräldrapenning, även om modern och fadern inte längre lever i gemensamt hushåll.

När fadern svarar för vården av barnet har han med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 § 2 mom. rätt till föräldrapenning, även om modern och fadern inte lever i gemensamt hushåll i äktenskap eller under äktenskapsliknande förhållanden. Faderns rätt till föräldrapenning börjar när han tar barnet i sin vård. Om fadern har rätt till föräldrapenning med stöd av detta moment, har modern ingen rätt till föräldrapenning.

10 §

Föräldrapenningsperiod

Föräldrapenning betalas för högst 158 vardagar omedelbart efter moderskapspenningsperioden, om inte något annat följer av 2 eller 3 mom. Moderskapspenningsperioden anses ha upphört 75 vardagar efter den dag barnet har fötts, om modern inte har fått moderskapspenning. Om modern på grund av att förutsättningarna för försäkring enligt 1 § 1 mom. inte uppfylls inte har rätt

Riksdagens svar RSv 242/2016 rd

till föräldradagpenning, börjar faderns föräldrapenningsperiod löpa 75 vardagar efter den dag barnet har fötts.

Om fadern med stöd av 8 § 2 mom. har rätt till föräldrapenning redan under moderskapspenningsperioden, förlängs föräldrapenningsperioden med så många vardagar som det går mellan att han tar barnet i sin vård och moderskapspenningsperiodens slut.

11 §

Föräldra- och faderskapspenning för adoptivföräldrar

Rätt till föräldrapenning och partiell föräldrapenning för adoptivföräldrar har en försäkrad som i sin vård har tagit ett barn under sju år i avsikt att adoptera barnet, förutsatt att den försäkrade deltar i vården av barnet och inte är i förvärvsarbete eller annat eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet. Rätt till föräldrapenning för adoptivföräldrar har enligt överenskommelse endera adoptivföräldern eller en försäkrad som är gift med adoptivföräldern och som inte lever åtskild från denna på grund av söndring i äktenskapet. Rätt till föräldrapenning för adoptivföräldrar har dock inte en försäkrad som har adopterat ett barn och som är gift med adoptivbarnets förälder eller adoptivförälder.

En adoptivfar som är berättigad till föräldrapenning för adoptivföräldrar har rätt till faderskapspenning i enlighet med 6 och 7 §.

Om två adoptivfäder eller adoptivmödrar som är berättigade till föräldrapenning för adoptivföräldrar tillsammans har adopterat ett barn, har den ena adoptivföräldern med avvikelse från 2 mom. rätt till faderskapspenning i enlighet med föräldrarnas överenskommelse. Om två adoptivfäder eller två adoptivmödrar inte längre är gifta med varandra eller på grund av söndring lever åtskild, har den adoptivförälder som ansvarar för vården av barnet rätt till föräldrapenning för adoptivföräldrar. Det som föreskrivs om fäder i 6 och 7 § samt i 11 kap. 9 § tillämpas också på adoptivmödrar som är berättigade till faderskapspenning.

En förutsättning för föräldrapenning eller partiell föräldrapenning för adoptivföräldrar är att adoptivföräldern visar upp ett sådant intyg över att barnet tagits i vård som getts av den som tillhandahåller adoptionsrådgivning eller internationell adoptionstjänst och som avses i adoptionslagen (22/2012). Vid internationell adoption förutsätter erhållande av föräldrapenning eller partiell föräldrapenning för adoptivföräldrar att adoptivföräldern eller adoptanten har beviljats ett sådant tillstånd av adoptionsnämnden som avses i 41 § i adoptionslagen.

12 a §

Föräldra- och faderskapspenning vid adoption inom familjen

Trots det som föreskrivs i 11 § 1 mom. har en försäkrad som har adopterat ett högst ett år gammalt barn och som är gift med adoptivbarnets förälder och inte bor åtskild från föräldern på grund av söndring rätt till föräldrapenning och partiell föräldrapenning förutsatt att den försäkrade inte för samma barn har rätt till föräldrapenning eller föräldrapenning för adoptivföräldrar med stöd av andra bestämmelser i detta kapitel. På föräldrapenning vid adoption inom familjen tillämpas vad som i 8—10 och 13 § föreskrivs om föräldrapenning.

Riksdagens svar RSv 242/2016 rd

Trots det som föreskrivs i 11 § 2 mom. har en försäkrad som avses i 1 mom. i denna paragraf inte rätt till faderskapspenning om dennes make har beviljats faderskapspenning för samma barn.

13 §

Moderns sjukdom eller död under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden

Vad som i denna paragraf föreskrivs om mödrar och fäder tillämpas även på adoptivföräldrar.

Denna lag träder i kraft den _____ 20__ .

Bestämmelserna i 9 kap. tillämpas på föräldradagpenning när den första dagen under vilken föräldradagpenning betalas för samma barn infaller efter lagens ikraftträdande eller när två försäkrade av samma kön har ingått äktenskap eller genom anmälan omvandlat sitt registrerade partnerskap till äktenskap efter lagens ikraftträdande. Denna lags 9 kap. 6 § 2 mom., 8 § 2 mom. och 10 § 4 mom. tillämpas dock när fadern har tagit barnet i sin vård efter lagens ikraftträdande.

Lag

om ändring av 6 och 8 § i lagen om underhållsstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om underhållsstöd (580/2008) 6 § 4 och 6 punkten och
fogas till 8 § ett nytt 3 mom. som följer:

6 §

Förutsättningar för erhållande av underhållsstöd

Ett barn har rätt till underhållsstöd, om

4) barnet inte på det sätt som avses i 2 § 1 mom. i faderskapslagen (11/2015) har fötts under äktenskapet och faderskapet till barnet inte har fastställts genom ett lagakraftvunnet beslut,

6) en adoptivförälder ensam har adopterat ett barn och barnet inte är barn eller adoptivbarn till adoptivföräldrarnas make eller barn till någon som adoptivföräldern lever med under äktenskapsliknande förhållanden.

Riksdagens svar RSv 242/2016 rd

8 §

Hinder för erhållande av underhållsstöd

Trots det som föreskrivs i 6 § har ett barn inte rätt till underhållsstöd enligt 6 § 4 punkten om barnet har två underhållsskyldiga föräldrar.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 2 a § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) 2 a § 9 punkten, sådan den lyder i lag 635/2004, som följer:

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

9) *familjemedlem* en persons make och personens eller makens barn som inte har fyllt 18 år; med makar jämställs två personer som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 242/2016 rd

Lag

om ändring av 1 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 7 § 1 punkten som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

7 §

Samboförhållande och makar som bor åtskils

När äktenskap påverkar erhållandet av en förmån eller dess belopp eller inverkar på något annat sätt iakttas följande:

1) om två personer som inte är gifta med varandra fortgående lever i ett samboförhållande, det vill säga i gemensamt hushåll och även i övrigt under äktenskapsliknande förhållanden, tillämpas på dem vad som i lagen föreskrivs om makar, och

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 5 § i folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i folkpensionslagen (568/2007) 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1151/2007, som följer:

5 §

Samboförhållande och åtskilt boende

Med *samboförhållande* avses i denna lag att två personer som inte är gifta med varandra stadigvarande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

Riksdagens svar RSv 242/2016 rd

De bestämmelser i denna lag som gäller personer som är gifta med varandra ska inte tillämpas på makar som stadigvarande bor åtskilda och inte har gemensamt hushåll.

Denna lag träder i kraft den _____
20 .

Lag

om ändring av 4 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) 4 § som följer:

4 §

Samboförhållande och åtskilt boende

Med *samboförhållande* avses i denna lag att två personer som inte är gifta med varandra stadigvarande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

De bestämmelser i denna lag som gäller personer som är gifta med varandra ska inte tillämpas på makar som stadigvarande bor åtskilda till följd av offentlig institutionsvård enligt 7 § eller av någon annan orsak och som inte har gemensamt hushåll.

Denna lag träder i kraft den _____
20 .

Lag

om ändring av 5 § i lagen om allmänt bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014) 5 § som följer:

Riksdagens svar RSv 242/2016 rd

5 §

Sambor

Med sambor avses i denna lag två personer som lever i ett samboförhållande, det vill säga fortgående i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 3 § i lagen om utkomststöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utkomststöd (1412/1997) 3 § 1 mom. som följer:

3 §

Familj

I denna lag avses med familj i gemensamt hushåll boende föräldrar, en förälders minderåriga barn, äkta makar samt två personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 13.12.2016

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare